

POSTANOWIENIE

11 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 11 czerwca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa I. D.

przeciwko W. D. i Skarbowi Państwa - Prokuraturze Okręgowej w S.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej W. D. i Skarbu Państwa - Prokuratury Okręgowej w S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 12 grudnia 2024 r., V ACa 987/23,

1. odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania;

2. zasądza od W. D. i Skarbu Państwa - Prokuratury Okręgowej w S. solidarnie na rzecz I. D. 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

[S.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 marca 2023 r. Sąd Okręgowy w Słupsku zasądził solidarnie od Skarbu Państwa - Prokuratury Okręgowej w S. i W. D. na rzecz I. D. 144 311,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 27 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z 12 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił ww. wyrok w ten sposób, że zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki 217 314,61 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 27 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; oddalił apelację W. D. oraz oddalił apelację Skarbu Państwa - Prokuratury Okręgowej w S.

W skardze kasacyjnej Skarb Państwa, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W skardze kasacyjnej W. D., jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2, 3 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów, nieważność postępowania, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej

oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki w skardze W. D. nie zostały wykazane.

Uzasadnienie wniosku jest pobieżne, niemal zdawkowe i nie powołano w nim argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania. Należy wskazać, że nie jest rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna powinna być przyjęta do rozpoznania, doszukiwanie się jurydycznej argumentacji mającej wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Samo zaś sformułowanie zagadnienia prawnego, bez przedstawienia argumentacji służącej wykazaniu, że to zagadnienie

rzeczywiście występuje i wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, nie jest wystarczające.

Lektura uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że skarżący sprostął powinności wykazania wystąpienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Trudno przyjąć, aby wykładnia przepisów, na które powołuje się pozwany budziła wątpliwości, gdyż skarżący nie przytoczył w uzasadnieniu orzecznictwa ujawniającego wątpliwości w stosowaniu go przez sądy orzekające w podobnych sprawach czy rozbieżności w poglądach doktryny.

Zdaniem W. D. w sprawie zachodzi także nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. (skład sądu orzekającego sprzeczny z przepisami prawa) z uwagi na rozpoznanie sprawy przed Sądem drugiej instancji przez sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, działającej w aktualnym składzie.

Skarżący nie wskazał jednak na jakiekolwiek konkretne okoliczności (poza powołaniem sędziego przez Krajową Radę Sądownictwa po zmianach ustawowych), które mogłyby prowadzić do wniosku o istnieniu obiektywnie uzasadnionych wątpliwości co do wskazanego w skardze sędziego, a tym bardziej do sformułowania wniosku o nieważności postępowania. Powołanie sędziego sądu powszechnego na wniosek aktualnie funkcjonującej Krajowej Rady Sądownictwa nie jest bowiem okolicznością, która samodzielnie może prowadzić do przyjęcia, że postępowanie z udziałem takiego sędziego jest dotknięte nieważnością w rozumieniu art. 379 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 27 czerwca 2024 r., I CSK 1185/24). W tym stanie rzeczy przytoczona w skardze kasacyjnej przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania w postaci nieważności postępowania nie została wykazana.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego

wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Wywody zawarte w uzasadnieniu wniosku Skarbu Państwa o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprowadzają się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Jeśli zaś idzie o skargę W. D., to skarżący ograniczył swoje wywody tylko do przytoczonego stwierdzenia. Tymczasem oczywista zasadność skargi musi być wykazana. Sama argumentacja towarzysząca podstawom skargi nie jest wystarczająca. Niezbędne jest wykazanie nie tylko naruszenia przepisów prawa, ale także rażącej postaci takiego naruszenia. Tylko wówczas można bowiem stwierdzić, że skarga kasacyjna jest „oczywiście uzasadniona”.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 99 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

Jacek Grela

[S.J.]

[a.]